

12. Oakland J. Total Quality Management. Butterworth-Heinemann. 2004. 370 p.
13. Okoye Emmanuel Ikechukwu An Evaluation of the Effect of Fraud and Related Financial Crimes on the Nigerian Economy, available at: https://www.researchgate.net/publication/320627480_An_Evaluation_of_the_Effect_of_Fraud_and_Related_Financial_Crimes_on_the_Nigerian_Economy.
14. Palmer F. R. Semantics. A new outline. Cambridge: Cambridge University Press, 1979.
15. Rayburn L. Principles of Cost Accounting. Irwin, Inc., 1995. 1464 p.
16. Rudden B. Basic Community Laws. Oxford. 2000. 301 p.
17. Wallace R. International Law. London. 2005. 311 p.
18. Xin, Qingquan The economic consequences of financial fraud: evidence from the product market in China, available at: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/21697213.2018.1480005>.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-261-6-60>

**PRAGMATIC MEANINGS OF SPEECH INDICATOR
OF INDIFFERENCE (BASED ON THE NOVEL
«ASSASSIN'S APPRENTICE» BY ROBIN HOBB)**

**ПРАГМАТИЧНІ ЗНАЧЕННЯ МОВЛЕННЄВИХ ПОКАЗНИКІВ
БАЙДУЖОСТІ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ
«УЧЕНЬ ВБИВЦІ» РОБІН ХОББ)**

Davydenko N. I.

*Associate Professor at the Department
of Theory and Practice of Translation,
Public Joint Stock Company affiliate
«Private High Education Institution
«Zaporizhzhia Institute of Economics
and Information Technologies» in the
city of Kryvyi Rih»
Kryvyi Rih, Dnipropetrovsk region,
Ukraine*

Давиденко Н. І.

*доцент кафедри теорії та практики
перекладу,
Відокремлений підрозділ приватного
акціонерного товариства
«Приватний вищий навчальний
заклад «Запорізький інститут
економіки та інформаційних
технологій» у м. Кривий Ріг
м. Кривий Ріг, Дніпропетровська
область, Україна*

У непростих умовах сьогодення, одним із напрямків науки про мову, який все більше привертає увагу лінгвістів, є лінгвопрагматика, яка знаходиться на перетинанні інтересів багатьох наук. Дослідне поле сучасної лінгвістичної прагматики ... включає в себе всі ті умови, за яких людина використовує мовні засоби у спілкуванні. Це передусім умови

адекватного добору й використання одиниць і категорій мови з урахуванням усіх конститутивних чинників з метою досягнення найефективнішого впливу на партнера (аудиторію, читачів) по комунікації [3, с. 3].

З'ясовано, що повноцінний процес спілкування виявляється неможливим без поєднання двох типів смислів: прямого, буквального значення слова, та підтексту, його прагматичного сенсу.

Доказано, що у ситуації реального спілкування, мовець, створюючи власне висловлювання, використовує свій тезаурус, у який вкладає додаткові, неповторні особистісні смисли. Результатом цієї дії є поява узагальненого комунікативного смислу, який відразу формується у процесі спілкування у даний момент та проміжок часу. Глибинність, багатоплановість смислу досягається завдяки тому, що така складова як суб'єктивний, прагматичний компонент значення, який залежить від мовленнєвої особистості, поєднується з об'єктивним (чи мислимим як такий).

Метою даної розвідки є виявлення та опис лексичних засобів на позначення такого феномену буття як *indifference* («байдужість», «знеохота»), і який вважається найжахливішою хворобою сучасного суспільства [2]. На виконання практичної частини дослідження вибрано роман – фентезі *Assassin's Apprentice* американської письменниці Робін Хоб.

Трилогія, до складу якої входить роман, займає 19 місце серед 100 найкращих фентезі – романів за версією британського порталу *FantasyBookReview*. У романі йдеться про незаконнонародженого сина принця. Доля хлопця складається не просто, тому він часто проявляє таку рису як байдужість, на позначення якої вживає різноманітний набір слів.

В тексті роману виявлено 96 прикладів вживання слів та словосполучень на позначення байдужості, які утворюють певне семантичне поле, що має своє ядро, нейтральну лексему *indifference* (*But to all things Netta reacted with indifference*), якій *Oxford Advanced Learner's Dictionary* дає наступне визначення – *a lack of interest, feeling or reaction towards sb/sth* [5]. Навколо ядра розгортаються приядерна та периферійна зони, межа між якими є розмитою, дифузною, оскільки окремі лексико-семантичні варіанти можуть входити до складу декількох структурних зон [4, с. 2].

У мові протагоніста бачимо приклади вживання слів та словосполучень із прагматикою байдужого ставлення: 1) до дійсності (*He never told me, ahead of time, if they were tests of my skill, or actual tasks he wished accomplished. To me it made no difference*); 2) до змісту повідомлення (*Verity's tone indicated he had no interest in further discussing that*); 3) до адресата (*But that is not what is now most important about you*);

4) до об'єкту, який не є цікавим для даного суб'єкта (*One more boy and dog leaving on the heels of a fishmongering family were nothing to notice*); 5) до бажань іншої людини (*I set aside a course as soon as he showed disinterest in it*); 6) до зникнення іншої людини (*Go your own way, and be whatever you will. I'm done with you*); 7) до наслідків (*no one challenged us or appeared to take any notice of us*); 8) як стан людини, коли для неї нічого не має значення або різниці (*I don't mind it,» I ventured desperately*); 9) як небажання знати, відсутність обізнаності (*They were bedraggled, but seemed unconcerned by it*); 10) як пасивна життєва позиція (*«Sir,» said Jason, neither agreeing nor disagreeing, but merely accepting the order*).

Не виявлено такого прагматичного значення лексеми байдужість як життєва позиція стороннього наглядача, байдужість до норм доцільності та соціальної взаємодії.

Крім зазначених смислів, є приклади подвійної семантики, коли те саме слово має різну прагматику у різних контекстах, як, наприклад, лексема «whatever»:

– мені байдуже, тому я не можу нічого змінити (*I lay back, resigned to whatever happened. I had no physical fight left in me*);

– мені байдуже, але я змушений погодитися з наміром іншого (*Well, folk have to do whatever they can if all King Shrewd is going to do is click his tongue*).

З'ясовано, що у важкі часи свого життя, коли людина переживає, сумнівається, не може визначитися, прагматика неприхованої байдужості (*Does he care nothing for the disgrace?*) перетинається з іншими смислами, як, наприклад, суб'єктивна незгода – заперечення (*But no matter how nonchalant we are, the Outislanders always seem to know when we are baiting them*); погодження – поступка (*Let's leave it, Chade. I can't change it*). У подібних ситуаціях очевидні лексичні засоби вираження байдужості вступають у протиріччя з істинним змістом незгоди та внутрішнього протесту, прихованого у підтексті; тобто при явно вираженому основному смислі, інший присутній імпліцитно.

Виявлено приклади, в яких прагматика байдужості експлікується за допомогою підсилювальних конструкцій (*«Hm,» she said, not harshly nor kindly*), або порівнянь (*The man shrugged as if the matter were of no great importance*).

Зафіксовано також один приклад, де байдужість набуває позитивного значення – байдужість до свого болю (*And in the wake of the devouring elation of the Skill came now a bleakness of failure and guilt that made my physical pain as nothing*).

Проведене дослідження дозволяє зробити висновок про те, що активне використання мовленнєвих засобів з прагматикою байдужості є свідомим актуалізацією цього смислу у свідомості носіїв англійської мови.

Література:

1. Апресян Ю. Д. Интегральное описание языка и системная лексикография. Избранные труды : В 2 т. Т. 2. М., 1995. 136 с.
2. Байдужість сучасного суспільства / Етика сьогодні. URL: <http://www.etica.in.ua/bajduzhist-suchasnogo-suspil-stva/>
3. Бацевич Ф. С. Лінгвістична прагматика: спроба обґрунтування проблемного поля та дослідницької одиниці. Мовознавство. № 1, 2009. С. 29-37.
4. Гончар К., Троцюк А. *Ад'єктивне лексико-семантичне мікрополе «байдужість» у сучасній англійській мові*. Актуальні питання іноземної філології, № 2, 2015. С. 41-46.
5. Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org>
6. Hobb R. *Assassin's Apprentice*. HarperCollins Publishers, 2019. 448 p.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-261-6-61>

NEWS HEADLINES IN TRANSLATION: PRIMITIVE OR LITTLE TEXTS?

НОВИННІ ЗАГОЛОВКИ У ПЕРЕКЛАДІ: ТЕКСТИ-ПРИМІТИВИ ЧИ МІНІТЕКСТИ?

Deikun O. P.

*Postgraduate Student at the Department
of English Philology
and Language Philosophy,
Kyiv National Linguistic University
Kyiv, Ukraine*

Дейкун О. П.

*аспірант кафедри англійської
філології і філософії мови,
Київський національний
лінгвістичний університет
м. Київ, Україна*

Тексти інтернет-новин завжди починаються із *заголовка*, який править за їхнє резюме [3, с. 1-5], та вважається окремим медійним жанром [4, с. 224], адже функціонує в медійному дискурсі незалежно від текстів. В аспекті структури новинні заголовки розглядають як тексти-примітиви [1, с. 221], мінітексти [2, с. 372], або мультимодальні мінітексти, що складаються з назви тексту й зображення.

Текстами-примітивами вважають структури, котрі реалізують основні характеристики тексту і (майже) не містять звичних засобів зв'язності [1, с. 221-222]. Парадигматична організація текстів-